

BREDASCHIE

COURANT.

Staat-, Letterkundig- en

Wetenschappelijk

Nieuws-

Blad.

Dingsdag

16 Augustus.

A F K O N D I G I N G

BURGEMEESTER en WETHOUDERS DER STAD Breda, ontvangen hebbende...

Maken hij degen aan de ingezetenen derer Staal bekend, dat gemelde Schat...

En opdat plamand hieromtrent overtuigd worden, zal deze op de gebu...

P. R. R. O. V. Vt. Ter ordonnantie van Szalyen...

LATERE BERIGTEN DER VORIGE COURANT.

Den 15 Augustus waren de fondsen te Antwerpen gecoteerd: Belg...

P A R I S

PARIJS, den 11den Augustus

De ongesteldheid van den heere van Orleans heeft geen verdere ge...

De correctie van de wetbank heeft gisteren uitspraak gedaan in de zaak...

Un Bern schrijft men van den 7den Augustus: Gisteren ontving de...

Met ons gelyk zag men heden in de ministeriele bladen eenige berigten te...

Het gouvernement schijnt besloten om geen concessien te doen aan...

...geheel vergiffenis toe aan degenen, die zich binnen drie...

Op de publicatie van dit decreet zal de benoeming volgen van den...

Morgen zal de prins van Anglona aan het hoofd van het 2de regi...

In den morgen van den 31sten is de kolonel op non-activiteit D. J...

Behalve deze berigten wordt van dezelfde dagteekening, den 2den, uit de...

De post van den 3den uit Madrid, die men heden had moeten ontvan...

Te Saragossa heeft de kapitein-generaal San Miguel, die zich van het...

Het te Saragossa zich staande gewestigd hebbend bewind heeft, onder den...

Het koninkrijk Valencia schijnt insgelijks op het punt om zich onaf...

Omtrent de militaire bewegingen in het Noorden van Spanje houdt...

Den 3den trok een korps troepen der koningin op Leon. Den 2den

— De belgische *Moniteur* houdt thans het besluit, waarbij de kolonel *Willmar* tot brigade-generaal bevorderd wordt, maar spreekt niet van zijne benoeming tot oorlogs-minister. Volgens de geruchten te Brussel in omloop, zou gezegde kolonel geweigerd hebben den generaal *Evain* op te volgen; zou er voorts eene verandering van ministers op handen zijn, en in plaats van de heeren *Rizikem*, *Ernst*, *d'Huart* en *de Meulenaire*, de heeren *Rogier*, *Lebau* en *Ch. de Brouckere* weer in 't bewind komen, als ministers van binnenlandsche zaken, justitie en finantien, terwijl de heer *Nothomb* minister van buitenlandsche zaken zou worden.

— De groote manoeuvres zijn den toden voor vorst *Leopold* in 't kamp van Beverloo begonnen. De troepen in tweeën onder de generaals *Magnan* en *P'Olivier* verdeeld, oefenden zich in den kleinen oorlog. De *Courrier Belge* toont zich zeer verstoofd, dat de *Moniteur* en de ministeriele *Independant*, bij het verspreiden der komst van *Leopold* in het kamp dezen den soeverein des legers noemen. — Weet - zegt de *Courrier*, - dat er geen ander soeverein in België dan het volk bestaat; de koning is niet dan de constitutionele chef van het belgisch leger.

— De brusselsche bladen melden, dat koning *Willem*, door de bank of algemeene sociëteit, voor de burgerlijke rechtbank te Brussel geroepen, bij ontstentenis, is veroordeeld tot remboursement van 17 miljoenen guldens met de intressen.

— Te Antwerpen werden gisteren middag, ten half drie ure, de Ardoins geopend à 3r; zij klommen tot 3½; doch bleven op 32 staan.

N E D E R L A N D E N .

den 15den Augustus.

Het Nederlandsche koopvaardij-schip *India*, kapitein *Vis*, hetwelk van Batavia komt, aan boord waarvan zich de heer *Baud*, Oud Gouverneur-Generaal ad interim van Nederlandsch Indie, bevindt, is zaterdag aan het gat van Goeree aangekomen, en door eene rijks-stoomboot naar Helvoetsluis gesleept, alwaar dit schip zaterdagavond in den besten toestand is aangekomen. De heer *Baud* werd gisteren ten 9 Gravenhage verwacht.

— Te 's Hage zijn weder aangekomen de graaf en de gravin *van Fisch* uit München; het Engelsch parlaments-lid, sir *W. Ponsonby* uit Londen, en de baron *P. van Horneck*, van Bamberg.

— Na het wekelijksch berigt van de badinrichting te Scheveningen gegeven te hebben, behelst het *Dagblad van 's Gravenhage* daarop het volgende:

Het komt niet onbelangrijk voor, hier op te merken, dat, blijkend het bovenstaande en eenige voorgaande Badberigten, het onbetwistbaar is, dat de menigte aanzienlijke vreemdelingen, thans zoo aan het Badhuis zelve als te Scheveningen, en te 's Gravenhage aanwezig, grooter is dan men zich herinneren kan, immer aldaar gezien te hebben, terwijl het getal der badenden, onder welke men wederom dit jaar het genoegen heeft, H. K. H. Mevrouw de Princes *Albert* van Pruisen te mogen tellen, zelfs in de vorige weken, dat het weder minder tot het baden in de zee scheen uit te loeken, tot heden zeer aanzienlijk is geweest, en weinig minder dan gedurende hetzelfde tijdperk in het vorige jaar. Het door commissarissen opgerigte Schuttersgezelschap met de buks en het pistool, is mede dit jaar weder hoogstens vereerd geworden door de deplanning daaraan van Z. K. H. Prins *Fredrik* der Nederlanden, Z. D. H. den Hertog *B. van Saksen-Weimar*, vele leden van het corps diplomatique en eenige aanzienlijke vreemdelingen. De tafel aan het Badhuis blijft in gelijksch dezelfs vorigen reem behouden, blijkens den overgroeten toevloed van gasten, zoo vreemden als aanzienlijke bewoners der residentie en omliggende streken, welke daar dagelijks, en voornamelijk des Zondags, gebruik van maken, zoo dat men met grond de hoop kan koesteren, dat de uitkomsten van dit Badjaar voor geen der vorigen zullen behoeven onder te gaan.

— De heer *Mr. Paulus Hubert Martini Buis*, vice-president van de rechtbank van eersten aanleg te Amsterdam, is den 10den dezer, in den ouderdom van ruim 71 jaren, overleden. Het was een algemeen geacht man, die sedert vele jaren in de hoofdstad des Rijks in onderscheidene regterlijke betrekkingen was werkzaam geweest.

— Laatleden Zaterdag is op het IJ voor Amsterdam een ballastvaartuig tegen een brijtschip gedreven, ten gevolge waarvan de vrouw des schippers van genoemd vaartuig derwijze is gewond geraakt, dat zij kort daarna is overleden.

— Den 12den is van Harderwijk te water naar 't nieuwe Diep vertrokken een detachement koloniale, sterk 120 manschappen, onder bevel van den kapitein van het Oost-Indische leger *W. Steg*, van verlof terugkeerende, vergezeld van de 2de luitenant *J. H. Logeman*, mede met verlof terugkeerende en *J. A. Baudan*, benevens de officiers van gezondheid *H. Berner* en *B. N. Parren*, bestemd om met de eerste gunstige gelegenheid met het schip *Neptunus* naar Oost-Indie te worden overgevoerd.

— Men schrijft uit Nijmegen, dat thans voor de zogenoemde heidensche kapel op het Valkhof aldaar, het opschrift hersteld is, hetwelk op diezelfde plaats in vroegere jaren te lezen was, ter herinnering van den moedigen strijd van *Claudius Octavius* tegen de Romeinen, van wien men veronderstelt, dat hij, na den slag bij Xanten, naar de hoogten, waarop naderhand het Valkhof is gebouwd, is teruggeweken. Dit opschrift leidt aldus:

Hic stetit, hic frendens aquilas, hic lumine torvo;
Claudius ultices vidit adesse manus.

Dat is: Hier stond *Claudius*, hier zag hij kranstaalend, met grimmigen blik, de adelaars en de overalende legerbender opspieden.

In 1811, toen Napoleon te Nijmegen verwacht werd, had men het raadzaam geoordeeld, om dit opschrift uit te wischen.

— Uit Frankfort wordt gemeld, dat de beeldhouwer *Lounis* aldaar ter den 13den Augustus een groot basrelief van carnaaisch marmer ter bealigting heeft gesteld, hetwelk bestemd is om de voorzijde uit te maken van de grafombe, die te 's Gravenhage ter nagedachtenis van den thesaurier des konings, den heer *Rogier*, zal worden opgericht.

— Te Koppenhage heeft den 1sten Augustus een brand plaats gehad in de universiteits-drukkerij van den heer *Schultz*, waardoor een gedeelte derzelve is vernield geworden en een persoon gedood, op wien een instortende schoorsteen nedersloeg.

— De belgische *Moniteur* houdt thans het besluit, waarbij de kolonel *Willmar* tot brigade-generaal bevorderd wordt, maar spreekt niet van zijne benoeming tot oorlogs-minister. Volgens de geruchten te Brussel in omloop, zou gezegde kolonel geweigerd hebben den generaal *Evain* op te volgen; zou er voorts eene verandering van ministers op handen zijn, en in plaats van de heeren *Rizikem*, *Ernst*, *d'Huart* en *de Meulenaire*, de heeren *Rogier*, *Lebau* en *Ch. de Brouckere* weer in 't bewind komen, als ministers van binnenlandsche zaken, justitie en finantien, terwijl de heer *Nothomb* minister van buitenlandsche zaken zou worden.

— De groote manoeuvres zijn den toden voor vorst *Leopold* in 't kamp van Beverloo begonnen. De troepen in tweeën onder de generaals *Magnan* en *P'Olivier* verdeeld, oefenden zich in den kleinen oorlog. De *Courrier Belge* toont zich zeer verstoofd, dat de *Moniteur* en de ministeriele *Independant*, bij het verspreiden der komst van *Leopold* in het kamp dezen den soeverein des legers noemen. — Weet - zegt de *Courrier*, - dat er geen ander soeverein in België dan het volk bestaat; de koning is niet dan de constitutionele chef van het belgisch leger.

— De brusselsche bladen melden, dat koning *Willem*, door de bank of algemeene sociëteit, voor de burgerlijke rechtbank te Brussel geroepen, bij ontstentenis, is veroordeeld tot remboursement van 17 miljoenen guldens met de intressen.

— Te Antwerpen werden gisteren middag, ten half drie ure, de Ardoins geopend à 3r; zij klommen tot 3½; doch bleven op 32 staan.

F R A N K R I J K .

PARIS, den 12den Augustus.

Bergisteren heeft de heer *Aiton*, brijtsch zaakgastige bij de afwezenheid van lord *Granville*, een courier uit Londen gezonden, en onmiddellijk daarop naar men verstaet, heb naar den heer *Thiers* begeven, wien hij een oorkonde heeft overgemaakt, die zou hebben medegedeeld, waarbij het brijtsch kabinet dat der Tailleur dringend zoude uitnodigen om in de spaansche aangelegenheden tusschen beide te komen. Het brijtsch kabinet was van zijnen kant aangeboden hebben, en thans daarop antwoord te geven, door het zenden naar Madrid van een hulpkorps van 10,000 engelsche troepen met de nodige artillerie, onder een ervaren engelsch legerhoofd, vroeger in het schiereiland gediend habbende. Deze mededeeling zou bij het gehele corps diplomatiek bekend zijn, doch daarop door den president van den raad nog geen antwoord zij gegeven. Heden morgen heeft de heer *Thiers* een conferentie van vier uren lang gehouden met den oorlogsminister, de directeurs der comptabiliteit en van de bewegingen der troepen. Men houdt het er voor, dat de gebeurtenissen van de jongste dagen in Spanje, de kwestie der interventie een' grooten stap verder heeft gebracht, doch tot hoerwaards is de zaak nog te geven, schijnt nog onzeker; want terwijl sommigen spreken van een aanzienlijk legerkorps, meenen anderen dat men nog slechts 4 of 5,000 man van het vreemd legioen, welk getal echter minder waarschijnlijk voorkomt, als men in aanmerking neemt, dat er reeds vroeger spraak is geweest van het zenden van een leger van 10 à 20,000 man, en een versterking als de evenvermelde, immers in de tegenwoordige omstandigheden het afg zouds doen. De generaals *Chapoteau*, *Ordonneau* en *Colbart*, die heden in gelijksch op het bureau van oorlog geroepen; men wacht nog steeds den generaal *Duguesne* die nu bepaald het bevel over het hulpkorps zouds hebben.

— De regstreeksche tijdingen uit Madrid, den 10den 3den. Het blijkt dat op dien dag er nog geen onlusten in de hoofdstad zijn voorgevallen; maar, volgens een telegraphisch berigt, heden door het *Journal de Paris* gezeten, heeft er den volgenden dag, den 4den, met er daad een uitbarsting plaats gehad. *Gomard* berigt houdt het volgende:

» In den loop van den 4den zijn er te Madrid onlusten uitgebarsten. Eenige volkshoopen bijeengehoeld zijnde, heeft de generaal *Quereda* dezelve doen uiteen drijven; Madrid is tenatond in staat van beleg gesteld en den volgenden dag zijn de onlusten gesteld.

» De nationale garde is denzelfden dag te Madrid opgesteld geworden, om overteekomen de wet van 25 maart 1835 te wolden gereorganiseerd.

Het is blijkbaar, ook uit den toon van dit berigt, dat het oproer te Madrid uitgebarsten van ernstigeren aard moet geweest zijn dan hetzelfde in het ministerieel stad wordt voorgedragen. Djaanderheden waarop staat valt te maken heeft men echter nog niet. In den morgen van den 4den, den 10den, heden, heden den brigadier *Méndivil*, welke naar Malaga was gezonden, in de hoofdstad teruggekomen, en dat wel onder het zingen van het lied van *Riego* en het geroep van *levé de constitution!* het gebiedt dat van dat oogenblik af de gieting moet te meer gelukkig in. Ter heurte wilde men heden weten, dat er in de straten van Madrid bloedig gevochten was, tusschen de nationale garde door het volk ondersteund en de troepen onder hetel van den generaal *Quereda*, die na veel bloedvergieten ten laatste de overhand had behouden, doch daar werd bijgevoegd, dat het gevecht den volgenden dag hervat was.

Uit de berichten van den 5den blijkt het istusschen ten duidelijkste, dat de revolutionaire beweging door geheel Spanje reuzenschreden gemaakt en het bewind te Madrid reeds genoodzaakt heeft aan haar toe te geven. Cadix, Xeres, het eiland Leon, Seville en Cordua hebben het voorbeeld van Malaga gevolgd en zonder tegenstaad de constitutie van 1812 geproclameerd. Overal stelt de nationale garde zich daarbij op den voetstoot; deszelfs chefs organiseren en beaturen de beweging, nog steeds onder den kreet van *Leve de Koningin!* Voor zoo ver men uit de handelingen van de junta's die in beweging gekomen plaatsen kan aangaan, strekt haar verlangen zich hoofdzakelijk uit, dat de Koningin het tegenwoordig ministerie wegzende en dat de cortes onmiddellijk bijeengeroepen worden in den geest der verkiezingswet van de zeer beroemde constitutie van 1812, welke grondwet men met eenige wijzigingen welligt, wil aannemen. Zoodra al die noodlottige tijdingen te Madrid aankwamen, inzonderheid die van Cadix in den avond van den 2den, werden de ministers en den raad van bestuurte zamengeroepen in het kabinet van den heer *Zaritz*, wiens ongetuifdheid in den loop van den 2den vertergd was; ten jure hier de maatregelen, welke men zegt in deze oeffentien vastgesteld, en waarmede de minister van binnenlandse zaken naar het verblijf der Koningin te la Graya was gegaan, om van dezelve de bekrachtiging te verweeten.

De bevestiging van de strenge maatregelen tegen de opstrijgers van Malaga. De *Madridsche Courant* heeft de volgende officiële Madridsche Blik gemaakt, welke terzeggende is:

1. De zending van commissarissen id de opgestane gewesten; deken om de opstandelingen tot de orde terug te brengen.
2. De zending van commissarissen naar de provincien die nog in rust gebleven waren, om tot het behoud dertelze te helpen waken.
3. Het terugtroepen en de te admentrekking van een aanzienlijke magt in de hoofdstad; 15 e 20,000 man voor naar in Madrid zoeken te vereenigen, om het bevel te behouden en de handhaving der rust te verzekeren.

De laatste maatregel, welke men als van veel gewigt, als die den minister van groote verantwoording konde fibotstellen. Men meent namelijk, dat de dankwize van het Noorderleger, waarop de *Real Exaltado* sedert lang gewerkt heeft, wel minder gunstig voor het gouvernement gezind kon zijn dan het garnizoen der hoofdstad, terwijl van eenen anderen kant de karisten, bij eenen verbinding van het Noorderleger, oostenwacht en groote vordetigheiden konden maken, te meer nog over voor het bogenlijk een opperbevelhebber had uitbreken, dat men niet zeker weet of de geneerale *Sanchez* het bevel aangenomen heeft en of *Cordova* thien opvolger heeft afgewacht.

Tot heden blijft de opeening der cortes nog op den 20sten bepaald; geve voor een klein aantal leden. Men meent dat de oppositie provinsie *Castilla* verzoeken zullen verlaten, want de wite bij de constitutie van 1812 bepaald.

Te Cadix is volgens berichten van daar de beweging op den 28sten Julij begonnen. De burgerlijke gouverneur *Pedro de Urquiza*, van de voorvallen te Malaga onderrigt; maakte dezelve bij eenen proclamatie aan de bevolging koobar, zijn afgrizen daarin betuigende over de beghane gruwelen, en zijn vertronwen te kennen gevende, in weerwil der gerachten die slechtgezinde Kaden sedert eenige dagen in de stad verspreidden, dat iets dergelijks in Malaga dra in beweging, de alarmtoel werd gelassen, de nationale garde nam de wapenen op en vereenigde zich bataillongewijs, niettegenstaande het verbot van den militairen kommandant *Tacon* na eenen ordre van achtien uren werd de constitutie van 1812 op het stadhuis afgekondigd en werd op Maandag van den 29sten dezer onder de *Real Exaltado* de nationale garde van het geheelen nacht bijgehouden. De gouverneur *Urquiza* heeft hare ambassadeur met den te keeren mogen de volgende zinreden strekken uit een dagblad van Cadix ontleend:

„Geen kreet is tegen de vanden der vrijheid opgegaan. Men heeft nergens iets anders gehoord dan *evitate ter eere van de doerlichtige kroon der Spanjaarden*, van den engel die op den *Elaboracion* *Woon opne*, bestemming laide, en van het ontfeljik wetboek, om daar een vromd legat ontroeft, alhoewel de wil der natie alleer magt had *whomelo* te verwerpen of te verbeteren. Bij een bevel van voer *hervende* *hervende* *hervende* dat de sed aan de constitutie van 1812 reeds is afgelegd, welke constitutie thans majestueuslijk heerscht in Cadix's ontrek.

Uit Barcelona wilde men de *Bordenax* den 8sten berigt hebben dat *Mina* tot een seker punt de bevestiging te die stad bestande. Er was een adergeteekend *whomelo* men op meerdere vr ijheid aandringt. De vrees bestond voor een zwaardere uitbarsting.

— Ter beurze waren heden de fondsen genoteerd: 5 pCt. 108,70; 3 pCt. 79,90; Nap. renten 100,40; Sp. Ardoin 31; Passieve 9½; Rom. L. 100½.

D U I T S C H L A N D.

FRANKFORT, den 12den Augustus.

Uit Petersburg wordt van den 27sten Julij gemeld, dat de keizerlijke familie in de jongste dagen het aangenaam gelegen lastslot Alexandria, in de nabijheid van Peterhof en den Finlandschen golf betrokken had. Het garde-korps, anders in de hoofdstad in garnizoen, had een legerkamp in de nabijheid van Krasnoje-Selo betrokken. De vloot te Kroonstadt had voor weinige dagen haren gewonen oefeningstogt in de Oostzee aanvaard; dezelve werd voor de eerste maal bijgewoond door den grootvorst *Konstantijn-Nicolajewitsch*, als groot-admiraal der vloot. De keizer zou tegen de volgende maand de zuidelijke provincien der rijk, onder anderen Kasa en ook de vloot in de Zwarte Zee bezoeken. Het weder was te Petersburg steeds koud en guur; de oogst beloofde echter in 't algemeen gunstig te zullen uitvallen.

— Z. D. vorst van *Mettornich* is den 4den naar Bohem op reis gegaan. De vorst denkt zich den 6den te *Toplitz* te bevinden, om aldaar bij Z. M. den koning van Pruisen zijne opwachting te maken. Van *Toplitz* zal hij zich naar *Königsgratz* begeven, en alsdan later de krooning in Praag bijwonen. De prinses *Stasie* prinses te Wenen, heeft den 5den zijne geloofsbrieven aan den Keizer overhandigd.

— In de 19de zitting van den Zwitserschen landdag op den 15den dezer, is de herziening van de bondsakte ter sprake gekomen. 13 kantons en Bazellandschap verklaarden zich in het algemeen voor eenen herziening; zes kantons met de stad Basel en Appenzell daartegen. Voor eenen raad in verhouding tot de bevolking verklaarden zich zes kantons met Bazellandschap; 15 kantons en de stad Basel daartegen; voor eenen gedeeltelijke herziening verklaarden zich elf kantons, en evenveel voor eenen geheelen herziening; voor eenen herziening door den landdag 11, door eenen commissie 8 kantons.

— Uit Bern schrijft men, dat de commissie die met het onderzoek der nota van het Fransch gouvernement betrekking de nitdriving der vreemdelingen belast is, zich in diert voer verklaard had, dat de kantons vast besloten waren die klasse van staatkundige vlugtelingen niet te dulden, welke de openbare rust zochten te ondermijnen; maar dat men daarentegen ook, naar het aloud regt van gastvrijheid, op deze geen inbreuk zou gedogen, en dezulke vreemdelingen blijven beschermen die zich rustig gedroegen. Intusschen scheidt er nog verschil van meening te bestaan, of namelijk de uitvoering der aan te nemen maatregelen aan den Vorst zoude opgedragen worden, of dat de landdag zelf zich daarmede zoude bezig houden.

— Uit de Jura wordt gemeld, dat het kanton Bazellandschap eindelijk tot de nitbetaling der 25,000 fr. schadeoosstelling aan de gebroeders *Mahl* besloten heeft, waardoor thans dit gebalteschen Frankrijk en het gemeld kanton is bijgelegd.

— Om de nitbreiding der jesuiten in de kleinere plaatsen van Zwitserland te bevorderen, hebben drie families, waarvan twee vreemde, de *Blacas* en *von Nicolai*, en voorts eenen inlandsche, *von Diesbach Belleruche*, als vrijwillige bydrage, voor 60,000 fr. ingeschtoven. — De tweede zoon van den hertog van *Blacas* is in de orde der jesuiten opgenomen.

— Van de Italiaansche grenzen schrijft men, van den 4den, dat de Sardinsche overheden onlangs berel hebben bekeken, op alle reizigers een nauw toezigt te houden, en wel na te gaan, van welke passen zij voorsien zijn. Zalks moet op bijzonderen aanslag op het leen van *Lodewijk Philips*, belangrijke ontdekkingen moet gedaan hebben omtrent poezigen, die in de buitenslands, welke met die in Frankrijk in verband zouden staan.

— Uit Konstantinopel wordt volgens den 20sten gemeld, dat de Engelsche vloot die van *Metha* naar *Cerfa* is gezeld en wier komst in de wateren van den Archipel men sedert lang verwachtte, thans er werkelijk verscheen was en te Smyrna gearriveert was. De toerusting der Porte zoo te water als te land duurden voort; schoone minder ijverig dan vroeger. Een nieuw lijnenschip was onder afgebouwd. — De Oostenrijksche vice admiraal *Dandolo*, welke bij de Dardanelen is aangekomen, zou, meende men, helst zijn met eenen redding te Konstantinopel. — De post begon weer te komen van de plaatsen van Klein Azia, en de koning had in den jongsten tijd uit onderscheidene veldtochten van Europa aanzienlijke geldopbrengten ontvangen, en welker deel der Russische schatting aan den keiser *Batiz* uitbetaald, de ontframing van Solentia dacht men zou in de volgende maand plaats hebben.

— Te Wenen waren den 6den Augustus genoteerd: 5 pCt. 104½; 3 pCt. 75½; Bankactien 1354.

DE TRIUMFBOOG DE L'ETOILE.

Aan het hoofd van 160,000 man had NAPOLEON, in den korten tijd van drie maanden, Oostenrijk en Rusland overwonnen. Na eenige schitterende overwinningen, waarvan het uitstekendste het gevecht bij Austerlitz was, had Naap., de opperbevelhebber van het Oostenrijkske leger, zich in Wagram omsingelen, en, tot aller verbazing, van de hoofden van 30,000 man, de wapens afgelegd. Wenen had hare poorten geopend voor de Franschen, en de keizer er zijnen zeggende togt gehouden. Bladzigt had hij in de vlakten van Austerlitz ook op het Russische leger, dat zich met het overschot van het Oostenrijkske had verenigd, de overwinning behaald. Gheel Frankrijk was droegen van vrede over zoo groot een krijgsvolk. De keizer wilde door eenen triomfboog de herinnering aan den roem der Fransche wapenen verewigen. Bij een decreet van 18 Februarij 1806 bepaalde hij, dat dezelve bij de Dierste de L'Ettoile zou worden opgericht; en om te bevestigen de reusachtige verheven, waarvan hij der nakomelingschap ter gedachten konde moeten strekken, waardig te doen zijn, behalve hij dat d'een hooger dan 11 die van vroegere en latere gewoonten, de door ontrokken.

De daarstelling van dat gedenkteeken werd aan den bouwlieden van de stad opgedragen. Hij begon den bouw van dit gewaant op eenen zandgraven, die 26 voeten diep onder de aarde liggen, en 168 voet lang en 84 voet breed zijn. Op den 15den Augustus 1806 werd de eerste steen gelegd. Men de hancet dit gedenkstuk eens vernietigen magt, en dan dien steentoonelinge, zou hij op de ziele van de woorden lezen, die bestemd zijn, om de volgende geschieden aan de familie BONAPARTE te herinneren, met saam zoo wijd verspreid en wier luister zoo kortstondig is geweest. De steen heeft het opschrif: L'AN 1806, LE QUINZIEME D'AOUT, JOUR DE L'ANNIVERSAIRE DE LA MORT SAOUE DE SA MAJESTE NAPOLEON LE GRAND; CETTE PIERRE EST LA PREMIERE QUI A ETE POSEE.

Tenwijl men met den opbouw op eene beoefening en langzame wijze voortging, groeide de magt van het keizerrijk nog onophoudelijk aan; de overwinning bij Jena had Pruisien, voeger zoo roemrijk door de overwinningen van Talsma, in het hart gezeopen. Bij Wagram had Oostenrijk, hoewel onvoorzigig genoeg geweest was om zich op nieuw aan de schriklijke rampen van den oorlog bloot te stellen, de overwinning behaald. Napoleon, gedreven door verlangen naar een verhoging van de macht om zich met de oude stamhuizen van Europa te vermaatschappen, verzoekt JOSEPHINE DE BEAUMARAIS, zijne eerste vrouw, en hante op den 19den Maart 1810 met MARIA LOUISE, aartsbierogin van Oostenrijk en dochter van KEIZER FRANCIS L. Ter viering van dit huwelijk werden er in de hoofdstad Parijs, te midden van dezelfde merkten men eenen feestdier op. Die zich van den tuin der Tuileries tot aan den einden der boulevard des Capucines uitwielde het meest treffend en grootsch gezicht opleverde. De hoog van hout en sinnen opgeslagen en door den heer LAMARTE met schiedwerken en opschriften versierd. Men begon dit werk den 15den Maart den 15den Maart was alles reeds voltooid.

Maar te midden van zulke groote werkzaamheden deden zich ernstige geldelijke bezwaren op. De materialen en het vervoer stegen in prijs. Dit nam zelfs derwijze toe, dat de timmerloos, wier daggeld reeds in 18 francs geklommen was, hetzelfde tot 24 francs wilden verhoogden. Er was eene afkondiging van den politie-prefect en de gewaagden van eenige heer lieden noodig, om het werk te kunnen voortzetten. De aannemers maakten van al dat geharrewar gebruik, om grooten sommen te verdienen. Het was bij die gelegenheid, dat de heer MONTMARTIN, die de bevoegdheid van den dag legde, door het afbraken van de volgende woorden die niet wettig zijn te worden in acht genomen door allen, die eenig beheer over 's lands penningen hebben. « Dat men deze buitensporige sticht wettigheid overwege. Vier of vijfmaal honderdduizend francs konden, naar mijn inzien, reeds eene vrij groote uitgave zijn. De zaak moet naar goed zin gevoerd worden, zonder dat men zich bekreune van eene andere zinnen, die schadelijk genoeg, ons elk jaar op een verlies van vierhonderd miljoen te staan kouten. Men onderzoek wekelijk, en de onkosten worden, door de wettigheid en het toezicht des ministers, tot op 400,000 francs verminderd.

Bij den val van het keizerrijk in 1814 was de triomfboog het middel van een der belangrijkste wapenplaatjes, die aan de veroverde barbaarsen werden afgevoerd. De ontwerp daarvan werd tot verheven van Parijs ingezet, en zijn top werd op de hooge van de stad, met de bevestiging der vreedelike groepen volgd. Weltra echter bij het val van het keizerrijk, die er denklijk op hadacht, met een aantal van de bevestiging en van het keizerrijk te verzoeken, de opstelling van den hoogen verstaakt; deze wakte ironie bij hen te hante, met eenen op den 15den Maart van den Spaanschen oorlog van 1808, dat bij de steun van de gedenkstukken te verhooven en hetzelfde aan hen te stellen, om de herinnering te verhooven. Op den 15den Maart werd door den heer HUBER, die nu veld officier is, een plan over den arbeid had, een plan aangeboden, waardoor het gedenkstuk aan indrukkende groepen van de veroverde landen werd verhooven. Men om de verovering van de landen, die door de verovering van het keizerrijk werden behouden, met eenen beslot om de tekening van de landen te volgen, die de eerste overwinningen te behouden, en eene meer kracht aan het gebouw bij te zetten.

Allen was gereed om den triomfboog volgens het plan der restauratie te voltooien; reeds waren de bas-reiefs ontworpen, toen de ontwijfeling van 1830 voorviel. LOUWIS-PHILIPS gaf het gedenkteeken aan zijn eerste bestemming weder, en troude daarmee de vried en verbediger van den Franschen nationalen roem te zijn.

De werken werden met kracht voortzet. De heer HUBER maakte het groot entablement; de heer BRONN, door wien hij in 1832 is vervangen, heeft het gedenkteeken voltooid. De hoog is 152 voet hoog en 168 breed; zijne dikte 68 voet. De groote binnenboog is 98 voet hoog en 40 voet breed. De kleine bogen zijn 57 voet hoog en 26 voet breed. Van boven en onder de gewelven worden de achtsteentste dierheden van den Franschen oorlog afgebeeld en opschriften verewigd. De heer BRONN stelde de geheele hante voor, in 1792 te wapen en naar de grenzen sendende; de heer MONTMARTIN, de zegenraal bij Jemmapes; de heer LAMARTE doet den aannemer der hantlegigheden bijvoegen van MONTMARTIN der overwinningen zelve; zich bij het Fransche leger voegen om de nachtdaachten der vriedschappen te bevestigen. De heer BRONN toont ons den togt over de brug bij Austerlitz, gekenmerkt door den heldenmoed van BONAPARTE en daardien treffend doord van MUTOON. De heer CHARONNIER scheldt het tonnen van de overwinning; de heer STURM aan, de slag van Aboukir; de heer GUYON, die van Austerlitz. De heer CARROT, NAPOLEON op het toppunt van zijne magt en door de overwinning gekroond wordende.

Weltra verlaat de getrouwe rege de aandels van Napoleon en de heer ERX geeft ons een tafereel van de verdediging van de stad van 1815, door eenen heer overbeerde Frankrijk en van den vried, die van de stad aan die lange en bittere oorlogen.

En bas-reief groeter dan al de anderen, hetwelk over de vier zijden van de fries van het groot entablement is, en hetwelk door de heeren BRUN, LAOTRI JACOB, CALONNET, SARRASIN en de heer HUBER is, hiedt een beknopt overzicht van deze dramatische geschiedenis aan. Aan de ope zijde worden de vertegenwoordigers van het volk voorgesteld, aan den voet van het altaar des vaderlands, terwijl zij vielden uitreken aan de onderscheidene heeplebbers van het keizerrijk, die zich gereed maakte om tegen den vried op te trekken; aan de andere zijde ontzag de heeren Frankrijk, vergeeld van den Voorpoed en den Overmoed; zijne uit den staad terugkeerende legers en deelt aan dezelve erekronen uit. De soldaten voerende tekenen overwinningen met zich.

Op de schilden waarmede de aannemers zollen verewigd zijn, komen de namen van dertig der luisterrijkste overwinningen voor. Die der mindere zegen zijn op de gewelven gesteld. Op dezelfde plaats komt men de namen der Generaals, die zich gedurende dat lange tijdvak in den strijd hebben onderscheiden.

Dit is de heugste beschrijving van dit gedenkteeken, der zegen gebouwd op eenen heugel bij de entree der stad, omringd met wiede muren, verbonden aan den grootschen aapla van de Louvre, de Tuileries en de Champs Elysees. Wanneer men die bas-reiefs in dergeliker oord beschouwt, en die spijten met, welke de aannemers van de herovering van het Gemeenbest en het keizerrijk gewild zijn, wordt men overtuigd, dat de reusachtige worstelingen over de togtvallen van personen en vielden, over de reusachtige worstelingen van de laatste vijftig jaren en van de ontzettende inspanning van krachten, over en weder daarin ten laan gespreid, niet minder over hem, die zoo vele eikander opvolgende overwinningen in de geschiedboeken der wereld kort doen optekenen, om ten laatste ook een val in dit geschiedboek te doen opschrijven, nog ongekend in omvang en gevelde.

Ter EFFECTEN-ROEBTEIT te Amsterdam van Zondag 14 Augustus zijn de verhandelde fondsen tot de volgende prijzen omgezet: Werk. Schuld 2 1/2 pCt. 55 1/2; Kansb. 1 1/2 pCt. 2 1/2; dito 3 1/2 pCt. 80; Arkhois 65 1/2.

Geradwa: A. PAETS, 1e Luit. bij het 1e Bat. Jagers, 12 Augustus 1836. A. H. SCHULTEN.

Commissarissen Directeuren over het LEEKEN-INSTITUUT der Stad Breda, brengen bij den tot kennis van de Ingevoerde van dezelve Stad, dat de openlijk Tentoonstelling der teekeningen van het conoours des jaars, zal worden gehouden, in het Lokaal van genoemd Instituut, in de Bredastraat, No. 26, op Vrijdag en Zaterdag den 18den en 19den Maart, des morgens van 9 tot 12 en des namiddags van 2 tot 5 ure, staande dat de uitspraak der prijzen, als naar gewoonte, weder zal plaats hebben op den 24sten, zijnde den Vrijdag van Z. M. ezen geraden den Koning, in het Lokaal van den Schouwburg, des namiddags ten half twaalf ure. Breda, den 16. Augustus 1836.

Mr. J. A. C. J. DE ROY, van Tiel, en Mr. C. J. P. VAN DER HOFST, van Breda.

Men verlangt den openbaren bidden der Stad TE HURE, en geschikt BURGER, HUIS, vordien van den vried, meest behangen Kamers, en sterken verhooven, vielden vordien van goed Pomp, en Regenwater, die een kleding van een Tuin of open Plaats. Nadere verovering bij de Uingaves deser.

TE HURE van Tiel, en HURE van Breda, te bezorgen bij A. VAN GINNEKEN, Zedelant te Breda.